

Актывістам быць модна,

або Што трэба для таго, каб рэалізоўваліся
нават самыя дзёрзкія па сваёй смеласці праекты

«Звязда» працягвае
друкаваць матэрыялы
ў падтрымку
адкрыцця
ў пасёлку Глуша
Бабруйскага раёна
музея, прысвечанага
творчасці
Алеся Адамовіча

Так атрымалася, што справа са стварэннем музея ў пасёлку Глуша Бабруйскага раёна зацягнулася на нявызначаны час. Затое мы сталі сведкамі таго, як за зусім невялікі перыяд адзін звычайны чалавек — не бізнесмен, не чыноўнік, не кіраўнік нейкага прадпрыемства — змог зрабіць для ўвекавечання памяці Алеся Адамовіча так многа.

Мы ўвесь час назіралі (і пісалі), з якім імпэтам і натхненнем бабруйскі хлопец **Андрусь АРХІПЕНКА** займаўся пошукам сродкаў на помнік Алеся Адамовіча ў Глушы, як ён удзельнічаў у краўдфандынгавых кампаніях, слаў лісты ва ўсе канцы свету да вядомых людзей з заклікам падтрымаць праект. Як вынік, за апошнія два гады ў Глушы з'явіўся не толькі бюст пісьменніка, але яшчэ і арт-прыпынак з фотопартрэтам Адамовіча і словамі з яго апошняга твора. Актыўнасць Андрэя паспрыяла таму, што вакол яго ўтварылася цэлая суполка, ініцыятыўная група, якая дапамагла ўсе гэтыя праекты рэалізаваць. Прэцэдэнт у маштабах вобласці даволі рэдкі, асабліва, што датычыцца раёнаў. Нездарма магілёўскі Цэнтр гарадскіх ініцыятыў азначыў Андрэя і яго каманду спецыяльнай прэміяй — «Пра рэгіён».

— Мы выбралі праект па Глушы таму, што ён вельмі важны для Магілёўскай вобласці, — адзначыў **кіраўнік** гэтай арганізацыі **Юрый СТУКАЛАЎ**. — Гэта вельмі добры прыклад, калі каманда аднадумцаў, простых людзей можа сваім энтузіязмам ушанаваць памяць такога значнага для нашай гісторыі чалавека. Гэта прэмія ў вобласці грамадскага актывізму наогул уручаецца ўпершыню. Мы яе вырашылі заснаваць Цэнтрам гарадскіх ініцыятыў, каб надаць грамадскаму актывізму больш высокі статус. Каб жыхары горада і вобласці бачылі, што актывістам быць модна, крута. Каб такія прыклады натхнялі іншых і часцей знаходзіліся жадаючыя рабіць лепш не толькі для сябе самога, але і для ўсяго грамадства.

Праект па ўстаноўцы бюста Алеся Адамовіча ў Глушы грамадскасць прызнала найлепшым у намінацыі «Партнёрства года».

Прынамсі, на ўзроўні раёнаў такога праекта дагэтуль яшчэ не было. З Андрэем мы пазнаёміліся падчас семінара ад нашай школы «Цяпліца» ў Бабруйску два гады таму, і ён адразу ж звярнуў на сябе ўвагу сваёй мэтанакіраванасцю. Мы нават дапамаглі яму адшліфаваць ідэю праекта па арт-аб'екце «Прыпынак Адамовіча».

Яшчэ адна грамадская арганізацыя ўручыла камандзе прэмію ў намінацыі «Партнёрства года». Стварэнне помніка пісьменніку ў Глушы было ацэнена як яскравы прыклад прыватна-дзяржаўнага супрацоўніцтва. Разам з іншымі была адзначана і **былая старшыня Глушанскага сельскага Савета Марыя СУШЧАНКА**, якая дапамагла бабруйскім актывістам рэалізаваць праект. Пад яе кіраўніцтвам праводзілася добраўпарадкаванне тэрыторыі пад устаноўку помніка, высаджваліся туі. Марыя Сушчанка заўсёды з павагай ставілася да славутага земляка і рабіла ўсё для таго, каб і жыхары не забыва-

ліся, што іх з Адамовічам звязвае малая радзіма. Менавіта дзякуючы пісьменніку Глуша стала вядомай на ўвесь свет, а гэта, у сваю чаргу, абавязвае трымаць статус. За амаль 13 гадоў знаходжання на пасадзе старшыні яна сем разоў выводзіла сельсавет у лідары на ўзроўні раёна і па два разы — на абласным і рэспубліканскім узроўнях.

Дзесяць гадоў таму, дзякуючы яе перамозе ў конкурсе міжнародных праектаў, было створана святая вёска — фестываль творчасці і рамёстваў «Глушанскі хуторок». Гэты фестываль цяпер набыў статус раённага. Пазалетаў падчас яго і быў прэзентаваны арт-прыпынак у гонар вядомага земляка. Мы ўжо пісалі, як шмат намаганняў Марыя Сушчанка прыкладала для таго, каб у Глушы з'явіўся музей Алеся Адамовіча. Будынак легендарнай аптэкі — асноўнае месца дзеяння ў творах пісьменніка, захаваўся не без яе старанняў. Гэты дом знаходзіцца побач з сельсаветам і заўсёды быў, як той казаў, пад наглядом. Будынак у цяжкім стане, але ён — жывая гісторыя. І вельмі важна захаваць яго для нашчадкаў. Прыклад супрацоўніцтва Глушанскага сельсавета з прыватнай ініцыятывай на карысць пасёлка яшчэ раз пацвердзіў — разам

можна вырашыць нават самыя, здавалася б, неверагодныя задумкі.

— Марыя Сушчанка ўвесь час нас падтрымлівала і натхняла, — кажа Андрусь Архіпенка. — З яе дапамогай было рэалізавана некалькі «адамовіцкіх» праектаў. І распачынаўся яшчэ адзін, які пакуль у рабоце. Летась мы з ініцыятыўнай групай заяўляліся на конкурс сацыяльных праектаў Social Weekend у спадзяванні выйграць грошы на добраўпарадкаванне тэрыторыі вакол помніка Адамовічу. Перамагчы не атрымалася, але нас падтрымаў прыватны спонсар, які перадаў на развіццё ідэі тысячу рублёў, і ААТ «Беларусбанк», які прызнаў наш праект найлепшым у рамках Года малой радзімы і пералічыў на яго 10 тысяч рублёў (публікацыя ад 29.05.2019 — **Аўт.**). Мы ўжо набылі сцэну коштам 4200 рублёў для правядзення пасялковых святаў, дзве прыбіральні, а таксама тры паказальнікі і тры стэнды з інфармацыяй пра Адамовіча. Засталася ўсё гэта ўстанавіць на тэрыторыі Глушы.

Сёння абавязкі **старшыні Глушанскага сельскага Савета** выконвае новы не менш вопытны і дасведчаны работнік **Таццяна ПЛОСКАЯ**. І тое, што датычыцца ўшанавання імя Адамовіча, яна лічыць важным і неабходным, бо гэта спрыяе развіццю пасёлка і выхаванню падрастаючага пакалення. «Гэта тая адметнасць, якой можна толькі ганарыцца», — падкрэсліла Таццяна Пльская.

Што датычыцца музея, то збор сродкаў на рэканструкцыю будынка аптэкі пад яго працягваецца. Гэты рахунак існуе пры Бабруйскім райвыканкаме. Нагадаем, самы вялікі ўнёсак — пяць тысяч долараў у эквіваленце — зрабіла нобелеўская лаўрэатка, вучаніца Алеся Адамовіча — Святлана Алексіевіч. Розныя сумы пералічылі працоўныя калектывы, у тым ліку Выдавецкі дом «Звязда», а таксама жыхары краіны. Апошнім часам паступленне сродкаў запаволілася, але ў нашых сілах усё змяніць.

р/р **BY84AKBB36421292723267100000** у філіяле **703 ААТ «ААБ Беларусбанк»**, **БІК АКBBVY21703**, УНП **701226324**.

Прызначэнне плацэжу: «Для вырабу праектна-каштарыснай дакументацыі і рэканструкцыі будынка ў пасёлку Глуша пад музей А. Адамовіча». Гэты доўгі сказ павінен быць пазначаны ў банкаўскім дакуменце абавязкова.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Фота з архіва Андрэя АРХІПЕНКІ.

Магілёўскі Цэнтр гарадскіх ініцыятыў ацаніў актыўнасць ініцыятыўнай групы па ўвекавечанні памяці Алеся Адамовіча спецыяльнай прэміяй «Пра рэгіён».

Паехалі!

АПЛАЦІ ПРАЕЗД З МАБІЛЬНІКА

Адчуць сябе нібыта героем аўтобуса на квеста, дзе заданне знайсці ў салоне «ключ», прайсці этапы і выйсці на новы ўзровень. Інавацыйную тэхналогію продажу электронных білетаў цяпер апрабуюць у Гомелі.

Новы метада разліку за праезд і кантролю аплаты цяпер можа ажыццяўляцца па QR-коду. Працуе сістэма праз мабільную праграму «Аплаці», якую распрацавала беларуская ІТ-кампанія на базе плацежнай сістэмы банка. Скарыстацца паслугай могуць уладальнікі банкаўскіх карт і смартфонаў. Пры гэтым, быць утрымальнікам карткі канкрэтнага банка-ўладальніка плацежнай сістэмы не патрабуецца.

Гомель — першы з абласных цэнтраў, дзе аплаціць праезд можна па новай тэхналогіі. Праўда, такая функцыя пакуль даступна толькі на пэўных гарадскіх маршрутах. Аўтобусы звонку і ў салоне пазначаны наклейкамі з назвай мабільнай праграмы «Аплаці».

Ад пасажыра патрабуецца запусціць на тэлефоне праграму, накіраваць экран мабільніка на QR-код, сканіраваць яго. Выява, як ключ да віртуальнай плацежнай сістэмы, аўтаматычна дасць доступ да электроннага кашалька пасажыра. Застанецца толькі ўвесці кошт праезду і аплаціць у адзін клік. Пры гэтым доўга шукаць і прабірацца праз салон да пазначанага месца з QR-кодам не прыйдзеца.

Перавагі новай тэхналогіі тлумачыць **намеснік дырэктара кампаніі-распрацоўшчыка LWO Кірыл ТАЛЕЙКА**:

— Карцінка выдатна распазнаецца на адлегласці да двух метраў. Электронны квіток імгненна адлюструецца

на экране смартфона. Тут жа захаваецца нумар білета, транспартнага сродку, прыналежнасць да пэўнага аўтобуса на парку, дата і час пакупкі, а таксама кошт праязнага дакумента.

У далейшым такім шляхам можна будзе набыць і праязныя. Увогуле, мабільная плацежная сістэма разлічана не толькі на продаж, але і на кантроль за электроннымі квіткамі.

— Праверка білета кандуктарам ажыццяўляецца гэтак жа проста, — уводзіць у курс справы **намеснік старшыні праўлення ААТ «Белінвестбанк» Андрэй САКІРКА**. — Пасажыр сканіруе QR-код на бэйджыку кантралёра. Калі аплата прайшла, то на экране мабільніка з'явіцца электронны квіток са статусам «Аплачана». Сэрвіс — абсалютна бясплатны.

Заўважныя плюсы ўжо ацанілі і кандуктары філіяла «Аўтобусны парк № 6» ААТ «Гомельаблаўтатранс». Новай сістэмай абсталяваны пакуль два аўтобусы. Але маршруты, па якіх яны рухаюцца па горадзе, штодня змяняюцца. У бліжэйшы час магчымасць віртуальнай аплаты з'явіцца ва ўсім транспарце філіяла. Гомель — другі горад у Беларусі па колькасці перавозак пасажыраў грамадскім транспартам пасля Мінска.

— Штодня гарадскі транспарт перавозіць каля 280 тысяч чалавек. На лінію выходзіць 210 аўтобусаў. Пры такіх маштабах вельмі важна ўкараненне сучасных тэхналогій аплаты праезду, — падкрэслівае **першы намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Гомельаблаўтатранс» Сяргей МАЦУКОЎ**. — Гэта першы этап замены састарэлай білет-

най прадукцыі і пераходу да сучаснага фармату аплатнай сістэмы.

Укараненне такой тэхналогіі дазволіць прадпрыемствам-пасажыраперавозчыкам эканоміць сродкі на ўсталяванне дарагіх вальідатараў — электронных прыладаў для аплаты праезду банкаўскай карткай. Грошы за праезд па новай тэхналогіі электроннага кашалька паступаюць адразу на рахунак перавозчыка.

Людзям, якія не маюць магчымасці карыстацца мабільнай праграмай, перажываць не варта: аплаціць праезд можна традыцыйным спосабам. У тым ліку і наяўнымі грашыма. Дарэчы, разлічыцца ў аўтобусе па новай тэхналогіі пакуль змогуць толькі грамадзяне Беларусі.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.